

Grzegorz Pawłowski   **O relacjach. Lingwistyka wobec innych dziedzin nauki** – **wprowadzenie**

Adamczyk, Stanisław (1964). Arystotelesowo-tomistyczna koncepcja formy substancjalnej. *Annals of Philosophy* 12(3), 5–15.

Bonacchi, Silvia (2011). *Höflichkeitsausdrücke und anthropozentrische Linguistik*. Warszawa: Euroedukacja.

Cicero, Marcus Tullius, Wilkins, Augustus S. (1902). *M. Tulli Ciceronis rhetorica*. Oxford: Oxford University Press. <https://doi.org/10.1093/oseo/instance.00148448>

Flaccus, Gaius Valerius, Kramer, Otto (1913). *C. Valeri Flacci Setini Balbi Argonauticon libri octo*. Lipsiae: in aedibus B.G. Teubneri.

ISJP (2000). *Inny słownik języka polskiego*. T. 1–2. Pod redakcją Mirosława Bańko. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.

Kuczyński, Tadeusz (2020). *Duch jako forma ciała*. Lublin: Polskie Towarzystwo Tomasza z Akwinu.

Livy (ed. 1912). *History of Rome*. Vols. 1–2. English translation by Rev. Canon Roberts. New York: E.P. Dutton and Co.

Pawłowski, Grzegorz (2021). *Metafizyka poznania lingwistycznego*. Warszawa: Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego. <https://doi.org/10.31338/uw.9788323551454>

SJP PWN (b.d.). *Słownik języka polskiego PWN*. Dostęp: <https://sjp.pwn.pl/> (2.07.2021).

Tacitus, Cornelius (ed. 1942). *Complete Works of Tacitus*. Edited by Alfred John Church, William Jackson Brodribb, Sara Bryant. Edited for Perseus. New York: Random House.

Tomasz z Akwinu (ed. 1977). *Suma Teologiczna*. T. 2. O Bogu (1,31–24). Cz. 2. Przełożył i objaśnieniami zaopatrzył Pius Bełch. London: Veritas.

Ewa Żebrowska   **Pomiędzy językoznawstwem a filozofią**

Arnould, Antoine, Lancelot, Claude (1991). *Powszechna gramatyka racjonalna (gramatyka z Port-Royal)*. Tłum. Barbara Głowacka, Jerzy Kopania. Warszawa: Zakład Semiotyki Logicznej Uniwersytetu Warszawskiego „Znak, Język, Rzeczywistość”, Polskie Towarzystwo Semiotyczne.

Auroux, Sylvain, Kouloughli, Djamel (1995). Für eine „richtige“ Philosophie der Linguistik. W: Jürgen Trabant (red.), *Sprache denken. Positionen aktueller Sprachphilosophie*. Frankfurt am Main: Fischer Taschenbuch Verlag, 29–51.

Bacon, Francis (1853). *De augmentis scientiarum, lib. VI, cap. I, vol. 1*. London: Parker.

Bobrowski, Ireneusz (1998). *Zaproszenie do językoznawstwa*. Kraków: Instytut Języka Polskiego PAN.

Borsche, Tilman (red.) (1996). *Klassiker der Sprachphilosophie: von Platon bis Noam Chomsky*. München: Beck.

Bronk, Andrzej (1995). *Filozofia i nauka: problem demarkacji*. *Roczniki Filozoficzne* 43, 181–236.

Bronk, Andrzej, Majdański, Stanisław (2009). Kłopoty z porządkowaniem nauk: perspektywa naukoznawcza. *Nauka* 1, 47–66.

Chomsky, Noam (2005). Th ree Factors in Language Design. *Linguistic Inquiry* 36(1), 1–22.

<https://doi.org/10.1162/0024389052993655>

Coseriu, Eugenio (1969/1972). Die Geschichte der Sprachphilosophie von den Antike bis zur Gegenwart. Eine Übersicht. Tübingen: Narr.

Di Cesare, Donatella (1995). Über Sprachphilosophie und die Grenzen der Sprache. W: Jürgen Trabant (red.), *Sprache denken. Positionen aktueller Sprachphilosophie*. Frankfurt am Main: Fischer Taschenbuch Verlag, 52–63.

Curtius, Ernst Robert (1973). *Europäische Literatur und Lateinisches Mittelalter*. 8. Auflage. Bern–München: Francke.

Ehlich, Konrad (2009). Oberflächen, Performanzen und die Tiefe. W: Angelika Linke, Helmuth Feilke (red.), *Oberfläche und Performanz. Untersuchungen zur Sprache als dynamische Gestalt*. Tübingen: Max Niemeyer Verlag, 19–32.

Gessinger, Joachim, Rahden, Wolfert von (1988). *Theorien vom Ursprung der Sprache*, Bd. 2. Berlin: De Gruyter. <https://doi.org/10.1515/9783110881943>

Gross, Harro (1990). *Einführung in die germanistische Linguistik*. München: Iudicum.

Grucza, Franciszek (1983). *Zagadnienia metalingwistyki. Lingwistyka – jej przedmiot, lingwistyka stosowana*. Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe.

Helbig, Gerhard (1988). *Entwicklung der Sprachwissenschaft seit 1970*. Leipzig: Bibliographisches Institut.

Helbig, Gerhard (1989). *Geschichte der neueren Sprachwissenschaft*. Opladen: Westdeutscher.

Heidegger, Martin (1986). *Sein und Zeit*. Tübingen: Max Niemeyer Verlag.

Herder, Johann Gottfried (1962). *Myśli o filozofii dziejów*, t. 1. Tłum. Józef Gałeczki. Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe.

Herder, Johann Gottfried (1987). *Rozprawa o pochodzeniu języka*. Tłum. Barbara Płaczkowska. W: Johann Gottfried Herder, *Wybór pism*. Wrocław: Zakład Narodowy im. Ossolińskich, 59–175.

Imhasly, Bernard, Marfurt, Bernhard, Portmann, Paul R. (1979). *Konzepte der Linguistik. Studienbücher zur Linguistik und Literaturwissenschaft*. Wiesbaden: Aula-Verlag.

Kamiński, Stanisław (1992). *Pisma wybrane*, t. 4, *Nauka i metoda. Pojęcie nauki i klasyfikacja nauk*. Pod red. Andrzeja Bronka. Lublin: Towarzystwo Naukowe Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego.

Katz, Jerrold J. (1971). *Philosophie der Sprache*. Frankfurt am Main: Suhrkamp.

Kobusch, Theo (1996). *Grammatica speculativa*. W: Tilman Borsche (red.), *Klassiker der Sprachphilosophie: von Platon bis Noam Chomsky*. München: Beck, 77–94.

Kuhn, Th omas (1968). *Struktura rewolucji naukowych*. Tłum. Helena Ostromęcka. Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe.

Linke, Angelika, Nussbaumer, Markus, Portmann, Paul R. (1996). *Studienbuch Linguistik*. Tübingen: Max Niemeyer Verlag.

- Łyczek, Robert (2007). Fragmenty z filozofii nauki Profesor Izdory Dąbskiej. *Kultura i Historia* 12. Dostęp: <https://www.kulturaihistoria.umcs.lublin.pl/archives/467> (4.07.2021).
- Müller, Max, Halder, Alois (red.) (1984). *Kleines Philosophisches Wörterbuch*. Freiburg–Basel–Wien: Herder.
- Pawłowski, Adam (2010). Empiryczne i ilościowe metody badań wobec naukowego statusu współczesnego językoznawstwa. W: Piotr Stalmaszczyk (red.), *Metodologie językoznawstwa. Filozoficzne i empiryczne problemy w analizie języka*. Łódź: Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, 117–128. <https://doi.org/10.18778/7525-352-8.08>
- Podsiad, Antoni, Więckowski, Zbigniew (1983). *Mały słownik terminów i pojęć filozoficznych*. Warszawa: Instytut Wydawniczy Pax.
- Polański, Kazimierz (2002). Wstęp. W: Ferdinand de Saussure, *Kurs językoznawstwa ogólnego*. Tłum. Krystyna Kasprzyk. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN, 5–22.
- Polański, Kazimierz (red.) (2003). *Encyklopedia językoznawstwa ogólnego*. Wrocław–Warszawa–Kraków: Zakład Narodowy im. Ossolińskich.
- Precht, Peter (2007). *Wprowadzenie do filozofii języka*. Tłum. Józef Bremer. Kraków: Wydawnictwo WAM.
- Rorty, Richard (1992). *The Linguistic Turn: Essays in Philosophical Method*. 3rd edition. Chicago–London: University of Chicago Press.
- Saussure, Ferdinand de (2002). *Kurs językoznawstwa ogólnego*. Tłum. Krystyna Kasprzyk. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
- Stegmüller, Wolfgang (1987). *Hauptströmungen der Gegenwartsphilosophie. Eine kritische Einführung*. Stuttgart: Kröner.
- Stemmer, Peter (1996). *Sprachanalytische Philosophie (20. Jahrhundert)*. W: Tilman Borsche (red.), *Klassiker der Sprachphilosophie: von Platon bis Noam Chomsky*. München: Beck, 401–419.
- Stępień, Antoni B. (1982). *Elementy filozofii*. Lublin: Redakcja Wydawnictw KUL.
- Tatarkiewicz, Władysław (1983a). *Historia filozofii, t. 1, Filozofia starożytna i średniowieczna*. Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe.
- Tatarkiewicz, Władysław (1983b): *Historia filozofii, t. 2, Filozofia nowożytna do roku 1830*. Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe.
- Tatarkiewicz, Władysław (1983c). *Historia filozofii, t. 3, Filozofia XIX w. i współczesna*. Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe.
- Trabant, Jürgen (1995). *Sprache denken. Positionen aktueller Sprachphilosophie*. Frankfurt am Main: Fischer Taschenbuch Verlag.
- Woleński, Jan (2014). Filozofia nauki a historia nauki. *Prace Komisji Historii Nauki Polskiej Akademii Umiejętności* 13, 99–115.
- Żebrowska, Ewa (2003). *Sprachwissenschaft versus Sprachphilosophie*. *Prace Językoznawcze* 5, 183–200.

Piotr Nagórka   **Terminologia a relacje interdyscyplinarne**

Arystoteles (wyd. 2015). Posterior Analytics. Analytica posteriora. Tłum. Geoffrey Reginald Gilchrist Mure. W: John Alexander Smith, William David Ross (red.), The Aristotle

Collection. 50 Books. London: Catholic Way Publishing, 274-375.

Austin, Derek, Dale, Peter (1981). Guidelines for the Establishment of Monolingual Thesauri. 2nd revised edition. Paris: UNESCO.

Baldick, Chris (1990/2015). The Oxford Dictionary of Literary Terms. 4th edition. Oxford: Oxford University Press. <https://doi.org/10.1093/acref/9780198715443.001.0001>

Beckmann, Johann (1777/1809). Anleitung zur Technologie. Göttingen: Vandenhoeck.

Bernier, Charles L., Heumann, Karl (1957). Correlative Indexes III. Semantic Relations among Semantemes: The Technical Thesaurus. American Documentation 8(3), 211-220.
<https://doi.org/10.1002/asi.5090080306>

Brown, Garrett, McLean, Iain, McMillan, Alistair (1996/2018). The Concise Oxford Dictionary of Politics and International Relations. 4th edition. Oxford: Oxford University Press.
<https://doi.org/10.1093/acref/9780199670840.001.0001>

Bureau of Ships (2015). Dictionary of Nautical Terms, Motor Boats, Motor Boat Navigation, Rules and Signals. Bremen: Maritimepress in EHV Academicpress GmbH.

Burns, Richard D., Siracusa, Joseph M. (2015). Historical Dictionary of the Kennedy-Johnson Era. Lanham: Rowman & Littlefield.

Cabré, Maria Teresa (1992). La terminologia: la teoria, els mètodes, les aplicacions. Barcelona: Empúries.

Carlton, John, Jukes, Paul, Choo, Yoo-Sang (2017). Encyclopedia of Maritime and Offshore Engineering. Hoboken, NJ: John Wiley & Sons. <https://doi.org/10.1002/9781118476406>

Cedefop = European Centre for the Development of Educational Training (2008/2014). Terminology of European Education and Training Policy: A selection of 130 terms. 2nd edition. Luxembourg: Publications Office of the European Union.

Chandler, Daniel, Munday, Rod (2011/2020). A Dictionary of Media and Communication. 3rd edition. Oxford: Oxford University Press. <https://doi.org/10.1093/acref/9780199568758.001.0001>

Collin, Peter (2015). Dictionary of ITC: Information and Communication Technology. London: Bloomsbury Publishing.

Collin, Peter, Ivanovic, A. (2015). Dictionary of Human Resources and Personnel Management. London: Bloomsbury Publishing.

Colman, Andrew M. (2001/2015). A Dictionary of Psychology. Oxford: Oxford University Press.

Connell, Dan (2019). Historical Dictionary of Eritrea. Lanham: Rowman & Littlefield.

Counihan, Martin (1981/2019). A Dictionary of Energy. New York, NY: Routledge.
<https://doi.org/10.4324/9780429265556>

- Davis, Mark S. (2016). *The Concise Dictionary of Crime and Justice*. London: Sage Publications.
<https://doi.org/10.4135/9781071801109>
- Faber, Pamela, López-Rodríguez, Clara Inés (2012). *Terminology and Specialized Language*. W: Pamela Faber (red.), *A Cognitive Linguistics View of Terminology and Specialized Language*. Berlin-Boston, MA: Walter De Gruyter, 9-32. <https://doi.org/10.1515/9783110277203>
- Foster, Edward E., Carey, David H. (2002/2019). *Chaucer's Church: A Dictionary of Religious Terms in Chaucer*. London: Routledge. <https://doi.org/10.4324/9781315192048>
- Gillum, Terry L. (1969). *Comments on the TEST Conventions*. W: *The Thesaurus in Action: Background Information for a Thesaurus Workshop at the 32nd Annual Convention of the American Society for Information Science*, October 1969. San Francisco: American Society for Information Science, 7-13.
- Goodsell, Don (1989/2015). *Dictionary of Automotive Engineering*. London: Butterworths. Gouli, Vladimir V., Gouli, Svetlana Y., Marcelino, José A.P. (2016). *Concise Illustrated Dictionary of Biocontrol Terms*. Amsterdam: Elsevier.
- Grucza, Franciszek (1991/2017). *Terminologia - jej przedmiot, status i znaczenie*. W: Franciszek Grucza, *Dzieła zebrane, t. 3, O języku, językach i lingwistyce*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe Instytutu Komunikacji Specjalistycznej i Interkulturowej, Uniwersytet Warszawski, 303-332.
- Hackfort, Dieter, Schinke, Robert, Strauss, Bernd (2019). *Dictionary of Sport Psychology: Sport, Exercise, and Performing Arts*. Amsterdam: Elsevier.
- Haastrup, Toni, McGowan, Lee, Phinnemore, David (2002/2020). *A Dictionary of the European Union*. London-New York, NY: Routledge. <https://doi.org/10.4324/9781003030492>
- Haltof, Marek (2015). *Historical Dictionary of Polish Cinema*. Lanham: Rowman & Little field. HIMSS (2006/2019). *HIMSS Dictionary of Health Information and Technology Terms, Acronyms and Organizations*. London-New York, NY: Routledge.
- Hjørland, Birger (1994). *Nine Principles of Knowledge Organization*. *Advances in Knowledge Organization* 4, 91-100.
- Hjørland, Birger (2015). *Theories Are Knowledge Organizing Systems (KOS)*. *Knowledge Organization* 42(2), 113-128. <https://doi.org/10.5771/0943-7444-2015-2-113>
- Hosking, Richard (1995/2015). *A Dictionary of Japanese Food: Ingredients & Culture*. Tokyo: Tuttle Publishing.
- Hudon, Michele (2003). *True and Tested Products: Thesauri on the Web*. *The Indexer* 23(3), 115-119. <https://doi.org/10.3828/indexer.2003.23.3.2>
- Hume, David (1738-1740/2014). *A Treatise of Human Nature*. London: Harper Collins Publishers. <https://doi.org/10.1093/oseo/instance.00046221>
- IOC = Intergovernmental Oceanographic Commission (2019). *Tsunami Glossary*. 4th edition. Paris: Intergovernmental Oceanographic Commission of the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization.
- ISO 704 (2009). *Terminology work - Principles and methods*. 3rd edition. Geneva: International Organization for Standardization.
- Kant, Immanuel (1790/1922). *Kritik der Urteilskraft*. Leipzig: Verlag von Felix Meiner.

- Kielar, Barbara (1977). *Language of the Law in the Aspect of Translation*. Warszawa: Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego.
- Kielar, Barbara (2003/2013). *Zarys translatoryki*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe Instytutu Kulturologii i Lingwistyki Antropocentrycznej, Uniwersytet Warszawski.
- Koehler, Elisa (2015). *A Dictionary for the Modern Trumpet Player*. Lanham: Rowman & Littlefield.
- Kostelanetz, Richard (2019). *A Dictionary of the American Avant-Gardes*. New York, NY: Routledge. <https://doi.org/10.4324/9781351267045>
- Lavoisier, Antoine (1789). *Traité Élémentaire de Chimie*. Paris: Cuchet.
- Law, Jonathan (1983/2015). *A Dictionary of Law*. 8th edition. Oxford: Oxford University Press.
- Law, Jonathan, Rennie, Richard (1985/2015). *A Dictionary of Physics*. 7th edition. Oxford: Oxford University Press.
- Law, Vivien (2005). *Language and Its Students: The History of Linguistics*. W: Neville Edgar Collinge (red.), *An Encyclopaedia of Language*. London-New York: Routledge, 426-455.
- Lewis, Rhodri (2002). *The Publication of John Wilkins's Essay (1668): Some Contextual Considerations*. *Notes and Records of the Royal Society of London* 56(2), 133-146. <https://doi.org/10.1098/rsnr.2002.0174>
- Linné, Carl von (1735/1758). *Systema Naturae*. 10th edition. Holmiae: Laurent Salvius.
- Locke, John (1690/1849). *An Essay Concerning Human Understanding*. 30th edition. London: William Tegg & Co., Cheapside. <https://doi.org/10.1093/oseo/instance.00018020>
- Löckinger, Georg, Kockaert, Hendrik J., Budin, Gerhard (2015). *Intensional Definitions*. W: Hendrik J. Kockaert, Frieda Steurs (red.), *Handbook of Terminology*, vol. 1. Amsterdam-Philadelphia: John Benjamins Publishing Company, 60-81. <https://doi.org/10.1075/hot.1.05int1>
- Lukszyn, Jurij (red.) (1993/1998). *Tezaurus terminologii translatorycznej*. Wydanie 2. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
- Lukszyn, Jurij (red.) (2005). *Słownik terminologii przedmiotowej*. Warszawa: Katedra Języków Specjalistycznych, Uniwersytet Warszawski.
- Lukszyn, Jurij, Zmarzer, Wanda (2001/2006). *Teoretyczne podstawy terminologii*. Warszawa: Katedra Języków Specjalistycznych, Uniwersytet Warszawski.
- Lukszyn, Jurij, Zmarzer, Wanda (red.) (2007). *Polsko-rosyjski tezaurus konstant kulturowych*. Warszawa: Instytut Rusycystyki, Katedra Języków Specjalistycznych, Wydział Lingwistyki Stosowanej, Uniwersytet Warszawski.
- Lukszyn, Jurij, Zmarzer, Wanda (red.) (2009). *Dydaktyczny słownik terminologii lingwistycznej*. Warszawa: Katedra Języków Specjalistycznych, Uniwersytet Warszawski.
- Masterman, Margaret, Needham, Roger Michael, Spärck-Jones, Karen (1959). *The Analogy between Mechanical Translation and Library Retrieval*. W: *Proceedings of the International Conference on Scientific Information*, November 1958, vol. 2. Washington, D.C.: National Academy of Sciences, 917-936.

- McKim, Donald K. (1996/2014). *The Westminster Dictionary of Theological Terms*. 2nd edition, revised and expanded. Louisville, KY: Westminster John Knox Press.
- Millodot, Michel (2018). *Dictionary of Optometry and Vision Science*. 8th edition. Amsterdam: Elsevier. <https://doi.org/10.1016/B978-0-7020-7222-2.00025-1>
- Morris, Thomas W. (1998/2019). *The International Dictionary of Accounting Acronyms*. London-New York, NY: Routledge. <https://doi.org/10.4324/9781315074061>
- Nagórka, Piotr (2013). *Thesaurus of Oenology: English-Polish*. Warszawa: Piotr Nagórka, Linguistic Modelling.
- Nagórka, Piotr (2017). Conceptual Maps of European Values. *International Journal on Language, Literature and Culture in Education* 4(1), 3-33. <https://doi.org/10.1515/llce-2017-0001>
- Nagórka, Piotr, Pawłowski, Grzegorz (2018). Lingwistyka a terminologia - konflikt czy symbioza? Nowe perspektywy poznawcze dotyczące metodologii obu dyscyplin. W: Magdalena Aleksandrak (red.), *Języki specjalistyczne w lingwistyce stosowanej: między teorią i praktyką*. Poznań: Wydawnictwo Naukowe UAM, 11-32.
- Palgrave, Harry Robert Inglis (2015). *Dictionary of Political Economy*, vol. 2. Cambridge: Cambridge University Press.
- Pawłowski, Grzegorz (2017). *Fachlexeme in Konstruktion: Linguistischer Beitrag zur Erkenntnisarbeit*. Frankfurt am Main etc.: Peter Lang. <https://doi.org/10.3726/b10661>
- Preus, Anthony (2015). *Historical Dictionary of Ancient Greek Philosophy*. Lanham: Rowman & Littlefield.
- Roberts, Norman (1984). Historical Studies in Documentation: The Pre-History of Information Retrieval Thesaurus. *Journal of Documentation* 40(4), 271-285. <https://doi.org/10.1108/eb026769>
- Rozporządzenie... (2018). Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 20 września 2018 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych, Dz.U. 2018 poz. 1818. Dostęp: <http://prawo.sejm.gov.pl/isap.nsf/Doc-Details.xsp?id=WDU20180001818> (26.03.2020).
- Sahota, Pritam S., Spaet, Robert H., Bentley, Philip, Wojcinski, Zbigniew (2019). *The Illustrated Dictionary of Toxicologic Pathology and Safety Science*. Boca Raton, FL: CRC Press, Taylor & Francis Group. <https://doi.org/10.1201/9780429025327>
- Smith, Kurt (2015). *The Descartes Dictionary*. London: Bloomsbury Academic.
- Spärck-Jones, Karen (1972). Some Thesauric History. *Aslib Proceedings* 24(7), 400-411. <https://doi.org/10.1108/eb050353>
- Speight, Frank Y. (1969). Plans for Updating the Thesaurus of Engineering and Scientific Terms: Survey of Users. W: *The Thesaurus in Action: Background Information for a Thesaurus Workshop at the 32nd Annual Convention of the American Society for Information Science, October 1969*. San Francisco: American Society for Information Science, 33-38.
- Stutley, Margaret (1985/2019). *The Illustrated Dictionary of Hindu Iconography*. New York, NY: Routledge. <https://doi.org/10.4324/9780429053849>
- Swayd, Samy S. (2015). *Historical Dictionary of the Druzes*. Lanham: Rowman & Littlefield.

Valls, José Luis (2019). *A Comprehensive Guide to Freudian Concepts*. Translated by Susan H. Rogers. London-New York, NY: Routledge. <https://doi.org/10.4324/9780429055041>

Wallace, Susan (2008/2015). *A Dictionary of Education*. 2nd edition. Oxford: Oxford University Press.

Walsh, Dermot, Poole, Adrian (1983/2019). *A Dictionary of Criminology*. New York, NY: Routledge. <https://doi.org/10.4324/9780429027086>

Wedeck, Harry E. (2015). *Dictionary of Gypsy Life and Lore*. New York, NY: Open Road Media, Philosophical Library.

Whewell, William (1828). *An Essay on Mineralogical Classification and Nomenclature with Tables of the Orders and Species of Minerals*. Cambridge: University of Cambridge.

Wilkins, John (1668). *An Essay towards a Real Character and a Philosophical Language*. London: Royal Society.

Wood, Bernard (2015). *Wiley Blackwell Student Dictionary of Human Evolution*. Chichester: John Wiley & Sons.

Wright, Thomas Edmund Farnsworth, Kerr, Anne, Wright, Edmund (2000/2015). *A Dictionary of World History*. Oxford: Oxford University Press.

Wüster, Eugene (1931). *Internationale Sprachnormung in der Technik, besonders in der Elektrotechnik*. Berlin: VDJ.

Anna Małgorzewicz   Polska nauka o translacji – stan obecny i perspektywy rozwoju dyscypliny. Od wielodyscyplinowości do inter- i transdyscyplinarności

de Bończa Bukowski, Piotr, Heydel, Magdalena (red.) (2013). *Polska myśl przekładoznawcza. Antologia*. Kraków: Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego.

Grucza, Franciszek (1981). Zagadnienia translatoryki. W: Franciszek Grucza (red.), *Glottodydaktyka a translatoryka*. Warszawa: Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego, 9–29.

Grucza, Franciszek (1996). Wyodrębnienie się, stan aktualny i perspektywy świata translacji oraz translatoryki. W: Jerzy Snopek (red.), *Tłumaczenie – rzemiosło i sztuka*. Warszawa: Węgierski Instytut Kultury, 10–45.

Grucza, Franciszek (2009). Metanaukowa i metalingwistyczna wizja lingwistyki (stosowanej). *Lingwistyka Stosowana / Applied Linguistics / Angewandte Linguistik* 1, 19–29.

Grucza, Sambor (2014). Grundzüge der anthropozentrischen Translatorik. W: Aleksandra Łyp-Bielecka (red.), *Mehr als Worte. Sprachwissenschaftliche Studien*. Katowice: Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego, 127–138.

Kade, Otto (1968). *Zufall und Gesetzmäßigkeit in der Übersetzung*. Leipzig: VEB-Enzyklopädie. Kielar, Barbara (1994). Kształtowanie się translatoryki w latach 1972–1992. W: Barbara Kielar, Lidia Bartoszewicz, Jan Lewandowski (red.), *Polska szkoła lingwistyki stosowanej*. Warszawa: Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego, 45–60.

Legżyńska, Anna (2002). Translatologia z perspektywy końca wieku. *Przestrzenie Teorii* 1, 119–136. <https://doi.org/10.14746/pt.2002.1.8>

Lewicki, Roman (2011). Przekładoznawstwo w kontekście lingwistyki stosowanej. *Lingwistyka Stosowana / Applied Linguistics / Angewandte Linguistik* 4, 87–93.

Skibińska, Elżbieta (2015). Polish Translation Studies at the Turn of Centuries: Comments from the Scientometric Perspective (On the Basis of Między Oryginałem a Przekładem [Between Original and Translation] Series). *Acta Universitatis Carolinae. Philologica* 3, 113–126.

Skibińska, Elżbieta (2017). Between Richness and 'Not-existence': Polish Translation Researchers as a Community. W: Kristiina Taivalkoski-Shilov, Liisa Tiittula, Maarit Koponen (red.), *Communities in Translation and Interpreting*. Montréal: Éditions québécoises de l'oeuvre, 253–274.

Sulikowski, Piotr, Lesner, Emil (2019). *Stilum Vertas. Podręcznik do nauki przekładu literackiego dla studentów neofilologii z ćwiczeniami*. Szczecin: TransLand Publishing.

Wojtasiewicz, Olgierd (1957/2005). *Wstęp do teorii tłumaczenia*. Wyd. 4. Warszawa: Wydawnictwo TEPIŚ.

Żmudzki, Jerzy (1998). Zum Stand der Translatorik in Polen. W: Franciszek Grucza (red.), *Deutsch und Auslandsgermanistik in Mitteleuropa. Geschichte – Stand – Ausblicke*. Warszawa: Graf-Punkt, 487–499.

Żmudzki, Jerzy (2009). Problemy, zadania i wyzwania translatoryki. *Lingwistyka Stosowana / Applied Linguistics / Angewandte Linguistik* 1, 41–61.

Żmudzki, Jerzy (2018). Kilka refleksji nad aktualnym stanem nauki o translacji. *Orbis Linguarum* 51, 459–470.

Źródła internetowe

Indeks czasopism naukowych z dziedzin humanistycznych i społecznych ERIH PLUS. Dostęp: <https://dbh.nsd.uib.no/publiseringsskanaler/erihplus> (18.04.2020).

Narodowe Centrum Nauki, Panele NCN. Dostęp: <https://www.ncn.gov.pl/finansowanienauki/panelemn> (18.05.2020).

Nauka Polska. Dostęp: <https://nauka-polska.pl> (11.04.2020).

POL-on, Zintegrowana Sieć Informacji o Nauce i Szkolnictwie Wyższym. Dostęp: <https://polon.nauka.gov.pl> (11.04.2020).

Wykaz czasopism naukowych. Dostęp: <http://www.bip.nauka.gov.pl/wykaz-czasopismnaukowych> (11.04.2020).

Czasopisma

Applied Linguistics Papers. Dostęp: <http://alp.uw.edu.pl> (18.04.2020).

Między Oryginałem a Przekładem. Dostęp: <https://journals.akademicka.pl/moap/about> (18.04.2020).

Przekładaniec. Dostęp: <http://www.ejournals.eu/Przekladaniec> (18.04.2020).

Przekłady Literatur Słowiańskich. Dostęp: <http://www.pls.us.edu.pl> (18.04.2020).

Rocznik Przekładoznawczy. Dostęp: <https://rp.umk.pl> (18.04.2020).

Studia Translatorica. Dostęp: <http://www.studia-translatorica.pl> (18.04.2020).

Joanna Osiejewicz **Prawo do języka i prawo do sądu. Koncepcja kształcenia tłumaczy w Unii Europejskiej metodą streszczeń korpusowych**

Akty prawne i dokumenty

CCPR General Comment No. 23: Article 27 (Rights of Minorities), 8 April 1994,

CCPR/C/21/Rev.1/Add.5.

Declaration on the Rights of Persons Belonging to National or Ethnic, Religious and Linguistic Minorities, G.A. Res. 47/135, U.N. Doc. A/RES/47/135, 18.12.1992.

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/64/UE z dnia 20 października 2010 r. w sprawie prawa do tłumaczenia ustnego i tłumaczenia pisemnego w postępowaniu karnym, Dz. Urz. UE L 280, 26.10.2012, s. 1–7.

Europejska karta języków regionalnych lub mniejszościowych, sporządzona w Strasburgu dnia 5 listopada 1992 r., Dz.U. 2009 nr 137 poz. 1121.

International Labour Organization, Convention No. 169 concerning Indigenous and Tribal Peoples in Independent Countries, 72 ILO Official Bull. 59; 28 ILM 1382 (1989).

Karta praw podstawowych Unii Europejskiej, Dz. Urz. UE C 326, 26.10.2012, s. 391–407.

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. uchwalona przez Zgromadzenie Narodowe w dniu 2 kwietnia 1997 r., przyjęta przez Naród w referendum konstytucyjnym w dniu 25 maja 1997 r., podpisana przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 16 lipca 1997 r., Dz.U. 1997 nr 78 poz. 483.

Konwencja o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności sporządzona w Rzymie dnia 4 listopada 1950 r., zmieniona następnie Protokołami nr 3, 5 i 8 oraz uzupełniona Protokołem nr 2, Dz.U. 1993 nr 61 poz. 284.

Konwencja ramowa o ochronie mniejszości narodowych, sporządzona w Strasburgu dnia 1 lutego 1995 r., Dz.U. 2002 nr 22 poz. 209.

Konwencja wiedeńska o prawie traktatów sporządzona w Wiedniu dnia 23 maja 1969 r. Dz.U. 1990 nr 74 poz. 440.

Międzynarodowy pakt praw obywatelskich i politycznych otwarty do podpisu w Nowym Jorku dnia 19 grudnia 1966 r., Dz.U. 1977 nr 38 poz. 167.

Powszechna deklaracja praw człowieka, przyjęta i proklamowana rezolucją Zgromadzenia Ogólnego ONZ 217 A (III) w dniu 10 grudnia 1948 r.

Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, Dz. Urz. UE C 326, 26.10.2012, s. 47–390.

Traktat o Unii Europejskiej (wersja skonsolidowana), Dz. Urz. UE C 83, 30.03.2010, s. 13–45.

Traktat z Lizbony zmieniający Traktat o Unii Europejskiej i Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską podpisany w Lizbonie dnia 13 grudnia 2007 r., Dz. Urz. UE C 306, 17.12.2007.

Universal Declaration of Linguistic Rights (Barcelona Declaration). Dostęp:

<https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000104267> (25.04.2020).

Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego, Dz.U. 1997 nr 89 poz. 555. Wyjaśnienie odnoszące się do art. 52 KPP „Zakres i wykładnia praw i zasad”. W: Wyjaśnienia dotyczące Karty praw podstawowych uaktualnione pod kierunkiem Prezydium Konwentu Europejskiego, Dz. Urz. UE C 303, 14.12.2007, s. 32–35.

Orzecznictwo

Wyrok Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej 29/69, *Stauder v. Ulm*, Zbiór Orzeczeń 1969 004.

Wyrok Europejskiego Trybunał Praw Człowieka z dnia 9 października 1979 r., *Airey v. Irlandia*, seria A, t. 32, s. 11.

Wyrok Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej 283/81, *Srl CILFIT i Lanificio di Gavardo SpA v Ministero della Sanita*, Zbiór Orzeczeń 1982 03415.

U.N. Human Rights Committee, *Lovelace v. Canada*, Final Views, Communication No. R.6/24, U.N. Doc. Supp. No. 40 (A/36/40) (1981).

Wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 9 czerwca 1998 r., sygn. akt K 28/97, OTK ZU nr 4/1998, poz. 50, s. 299.

Wyrok Europejskiego Trybunał Praw Człowieka z dnia 18 stycznia 2001 r., *Chapman v. Wielka Brytania*, sygn. 27238/95, ECHR 2001-I.

Wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 maja 2002 r., sygn. akt SK 32/01, Dz.U. 2002 nr 68 poz. 632.

Wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 9 lipca 2002 r., sygn. akt P 4/01, Dz.U. 2002 nr 114 poz. 993.

Literatura przedmiotu

Anweiler, Jochen (1997). *Die Auslegungsmethoden des Gerichtshofs der Europäischen Gemeinschaften*. Frankfurt am Main-Berlin-Bern-New York-Paris-Wien: Peter Lang.

Arzoz, Xabier (2007). The Nature of Language Rights. *Journal on Ethnopolitics and Minority Issues in Europe* 2, 1-35.

Baker, Mona (1993). *Corpus Linguistics and Translation Studies: Implications and Applications*. W: Mona Baker i in. (red.), *Text and Technology: In Honour of John Sinclair*. Amsterdam-Philadelphia: John Benjamins Publishing Company, 233-250. <https://doi.org/10.1075/z.64.15bak>

Baker, Mona (1995). *Corpora in Translation Studies: An Overview and Some Suggestions for Future Research*. *Target* 7(2), 223-243. <https://doi.org/10.1075/target.7.2.03bak>

Baker, Mona (1996). *Corpus-based Translation Studies: The Challenges that Lie Ahead*. W: Harold L. Somers (red.), *Terminology, LSP and Translation: Studies in Language Engineering in Honour of Juan C. Sager*. Amsterdam-Philadelphia: John Benjamins Publishing Company, 175-186. <https://doi.org/10.1075/btl.18.17bak>

Biel, Łucja (2014). The Textual Fit of Translated EU Law: A Corpus-based Study of Deontic Modality. *The Translator* 20(3), 332-355. <https://doi.org/10.1080/13556509.2014.909675>

Biel, Łucja (2015). *Translatoryka korpusowa*. *Rocznik Przekładoznawczy* 10, 15-40. <https://doi.org/10.12775/RP.2015.001>

- Bisztyga, Andrzej (2011). Europejska Konwencja Praw Człowieka a Karta Praw Podstawowych Unii Europejskiej - stan kompatybilności czy konkurencyjności?. *Przegląd Prawa Konstytucyjnego* 3(7), 179-188. <https://doi.org/10.15804/ppk.2011.03.09>
- Czapliński, Władysław, Mik, Cezary (2005). *Traktat o Unii Europejskiej. Komentarz*. Warszawa: Dom Wydawniczy ABC.
- Ermacora, Felix (1983). *The Protection of Minorities before the UN*. *Recueil des Cours* 182.
- Fabiszak, Małgorzata, Konat, Barbara (2013). Zastosowanie korpusów językowych w językoznawstwie kognitywnym. W: Piotr Stalmaszczyk (red.), *Metodologie językoznawstwa. Ewolucja języka. Ewolucja teorii językoznawczych*. Łódź: Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, 131-142.
- Gilbert, Geoff(1997). *Religious Minorities and Their Rights: A Problem of Approach*. *International Journal on Minority and Group Rights* 5, 97-134. <https://doi.org/10.1163/15718119720907435>
- Grundmann, Stefan (1997). *Die Auslegung des Gemeinschaftsrechts durch den Europäischen Gerichtshof*. Konstanz: Hartung-Gorre Verlag.
- Henrard, Kristin (2001). *The Interrelationship between Individual Human Rights, Minority Rights and the Right to Self-Determination and Its Importance for the Adequate Protection of Linguistic Minorities*. *The Global Review of Ethnopolitics* 1, 41-61. <https://doi.org/10.1080/14718800108405089>
- Kamasa, Victoria (2014). *Techniki językoznawstwa korpusowego wykorzystywane w krytycznej analizie dyskursu*. *Przegląd Socjologii Jakościowej* 10(2), 100-117.
- Mälskoo, Lauri (2000). *The Language Rights in International Law: Why the Phoenix is Still in the Ashes*. *Florida Journal of International Law* 12, 431-465.
- Osiejewicz, Joanna (2015). *Legal Education of Court Interpreters and Sworn Translators upon the Directive 2010/64/EU*. *International Journal on New Trends in Education and Their Implications* 6(1), 151-162. Dostęp: <http://www.ijonte.org/FileUpload/ks63207/File/19.osiejewicz.pdf> (25.04.2020).
- Osiejewicz, Joanna (2016). *Harmonizacja prawa państw członkowskich Unii Europejskiej*. Warszawa: C.H. Beck.
- Paz, Moria (2013). *The Failed Promise of Language Rights: A Critique of the International Language Rights Regime*. *Harvard International Law Journal* 54(1), 157-218.
- Stamatopoulou, Elsa (2012). *Monitoring Cultural Human Rights: The Claims of Culture on Human Rights and the Response of Cultural Rights*. *Human Rights Quarterly* 34, 1170-1192. <https://doi.org/10.1353/hrq.2012.0065>
- Stubbs, Michael (2004). *Language Corpora*. W: Alan Davies, Catherine Elder (red.), *Handbook of Applied Linguistics*. Oxford: Blackwell Publishing, 106-132. <https://doi.org/10.1002/9780470757000.ch4>
- Wieruszewski, Roman (2012). *Artykuł 27: Ochrona mniejszości*. W: Roman Wieruszewski (red.), *Międzynarodowy pakt praw obywatelskich (osobistych) i politycznych. Komentarz*. Warszawa: Wolters Kluwer, 672-698.
- Wolfrum, Rüdiger (1993). *The Emergence of "New Minorities" as a Result of Migration*. W: Catherine Brölmann, Rene Lefebber, Marjoleine Zieck (red.), *Peoples and Minorities in International Law*. Dordrecht-Boston-London: Martinus Nijhoff Publishers, 153-166.

Xanthaki, Alexandra (2010). Multiculturalism and International Law: Discussing Universal Standards. *Human Rights Quarterly* 32(1), 21-48. <https://doi.org/10.1353/hrq.0.0139>

Strony internetowe

Council of Europe. Dostęp: http://www.coe.int/pl/web/conventions/full-list/-/conventions/treaty/148/signatures?p_auth=XMDjTPza (25.04.2020).

EU Science Hub. Dostęp: <https://ec.europa.eu/jrc/en/language-technologies> (11.04.2020).

Narodowy Korpus Języka Polskiego. Dostęp: <http://nkjp.pl/> (11.04.2020).

Monika Zaśko-Zielińska **Interdyscyplinarne pomosty między językoznawstwem a prawem w lingwistyce kryminalistycznej**

Arbeit, Susan A., Blatt, Sidney J. (1973). Differentiation of Simulated and Genuine Suicide Notes. *Psychological Reports* 33, 238-297. <https://doi.org/10.2466/pr0.1973.33.1.283>

Barber, James G. i in. (2004). The Themes Expressed in Suicide Calls to a Telephone Help Line. *Social Psychiatry and Psychiatric Epidemiology* 39, 121-125. <https://doi.org/10.1007/s00127-004-0718-8>

Bednarski, Leszek (1999). Listy pożegnalne samobójców. W: Leszek Bogunia (red.), *Nowa kodyfikacja prawa karnego*, t. 4. Wrocław: Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego, 298-300.

Black, Stephen T. (1995). Distinguishing Suicide Notes from Completed and Attempted Suicides. *Perceptual and Motor Skills* 82, 802. <https://doi.org/10.2466/pms.1995.81.3.802>

Callanan, Valerie J., Davis, Mark S. (2009). A Comparison of Suicide Note Writers with Suicide Who Did Not Leave Notes. *Suicide and Life-Threatening Behavior* 39(5), 558-568. <https://doi.org/10.1521/suli.2009.39.5.558>

Capstick, Alan (1960). Recognition of Emotional Disturbance and the Prevention of Suicide. *British Medical Journal* 16, 1179-1182. <https://doi.org/10.1136/bmj.1.5180.1179>

Durkheim, Émile (2006). *Samobójstwo: studium z socjologii*. Tłum. Krzysztof Wakar, przedm., red. nauk. Antoni Sułek, Elżbieta Tabakowska. Warszawa: Oficyna Naukowa.

Dzierżanowska, Joanna, Studzińska, Joanna (2015). Kryteria oceny dowodu z opinii biegłego w orzecznictwie sądów powszechnych i Sądu Najwyższego. *Roczniki Nauk Prawnych* 25(2), 21-47. <https://doi.org/10.18290/rnp.2015.25.2-2>

Eisenwort, Brigitte, Berzlanovich, Andrea M., Chocholous, Monika i in. (2007). Suizidologie: Abschiedsbriefe und ihre Themen. *Der Nervenarzt* 78(6), 672-678. <https://doi.org/10.1007/s00115-006-2210-z>

Engberg, Jan (2013). Legal Linguistics as a Mutual Arena for Cooperation: Recent Developments in the Field of Applied Linguistics and Law. *AILA Review* 26(1), 24-41. <https://doi.org/10.1075/aila.26.03eng>

Furdal, Antoni (1990). *Językoznawstwo otwarte*. Wrocław-Warszawa-Kraków-Gdańsk-Łódź: Ossolineum.

- Głazek, Aleksander (2007). Opiniowanie sądowo-lekarskie i jego znaczenie w świetle potrzeb prawnych. *Archiwum Medycyny Sądowej i Kryminologii* 57, 184-188.
- Gębka-Wolak, Małgorzata (2017). Językoznawstwo sądowe w Polsce. Obszary zainteresowania i zastosowanie. *Kwartalnik Sądowy Apelacji Gdańskiej* 3, 9-29.
- Gębka-Wolak, Małgorzata, Moroz, Andrzej (2016). Kolokacje w tekstach prawnych - problemy proceduralne. *Poznańskie Spotkania Językoznawcze* 31, 113-125.
<https://doi.org/10.14746/psj.2016.31.9>
- Gorzula, Bartosz (2017). Dowód naukowy w procesie karnym w świetle epistemologii informacyjnej. *Forum Prawnicze* 2, 17-27.
- Grucza, Franciszek (2017). Dzieła zebrane, t. 8, Zagadnienia metalingwistyki. *Lingwistyka - jej przedmiot, lingwistyka stosowana*. Red. nauk. Sambor Grucza, Magdalena Olpińska-Szkiełko, Monika Płużyczka, Ilona Banasiak, Marcin Łączek, współpr. Anna Bonek, Agnieszka Kaleta, Alicja Sztuk. Warszawa: Instytut Komunikacji Specjalistycznej i Interkulturowej, Uniwersytet Warszawski.
- Guillén Nieto, Victoria (2008). Exploring State-of-the-Art Software for Forensic Authorship Identification. *International Journal of English Studies* 8(1), 1-28.
- Johnson, Alison, Wright, David (2014). Identifying Idiolect in Forensic Authorship Attribution: An N-gram Textbite Approach. *Language and Law* 1(1), 37-69.
- Kabus, Judyta (2011). Interdyscyplinarność dyskursu. *Językoznawstwo. Współczesne badania, problemy i analizy językoznawcze* 5, 49-55.
- Kaczmarek, Dorota (2009/2010). Sądowa ocena opinii biegłego w procesie karnym. *Annales Universitatis Mariae Curiae-Skłodowska. Sectio G. Ius* 56/57, 49-62.
- Kalinowska, Joanna (2006). Tendencje samobójcze w depresji a grafizm. W: Barbara Gawda (red.), *Grafizm jako forma ekspresji*. Lublin: Wydawnictwo UMCS, 111-114.
- Kasprzak, Jerzy, Młodziejowski, Bronisław (red.) (2009). *Kryminalistyka i inne nauki pomocnicze w postępowaniu karnym*. Olsztyn: Print Group.
- Kita, Małgorzata (2012). "Razem". *Konsiliencja, interdyscyplinarność, transdyscyplinarność*. W: Małgorzata Kita, Magdalena Ślawska (red.), *Transdyscyplinarność badań nad komunikacją medialną*, t. 1, Stan wiedzy i postulaty badawcze. Katowice: Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego, 11-30.
- Kozioł, Maria (1989). Strzygoń. *Etnolingwistyka* 2, 91-92.
- Kredens, Krzysztof (2016). Identyfikacja autorstwa anonimu: metodologia i aspekty praktyki sądowej w krajach anglosaskich. *Iustitia. Kwartalnik Stowarzyszenia Sędziów Polskich* 1(23), 39-42.
- Kubicka, Emilia, Zieliński, Lech, Żurowski, Sebastian (red.) (2019). *Język(i) w prawie. Zastosowania językoznawstwa i translatoryki w praktyce prawniczej*. Toruń: Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Mikołaja Kopernika.
- Leenaars, Anton A. (1999). Suicide Notes in the Courtroom. *Journal of Clinical Forensic Medicine* 6, 39-48. [https://doi.org/10.1016/S1353-1131\(99\)90175-X](https://doi.org/10.1016/S1353-1131(99)90175-X)
- Machinek, Marian (2004). Śmierć w dyspozycji człowieka. Wybrane problemy etyczne u kresu ludzkiego życia. Olsztyn: Wyższe Seminarium Duchowne Metropolii Warmińskiej "Hosianum".

Mäkinen, Iikka Henrik (2006). Akceptacja samobójstwa oraz jej korelaty w Europie Wschodniej i Zachodniej w okresie przemian ustrojowych. *Suicydologia* 2(1), 1-16.

Pescosolido, Bernice A., Georgianna, Sharon (1989). Durkheim, Suicide, and Religion: Toward a Network Theory of Suicide. *American Sociological Review* 54, 33-48.

<https://doi.org/10.2307/2095660>

Piskalska, Lucyna (2005). Zjawisko samobójstwa i opinie osób w wieku 20-35 lat na jego temat. *Etnografia Polska* 49(1-2), 197-214.

Rosiński, Franciszek Mikołaj (2004). Niechciane rodzaje śmierci w tradycji ludowej. W: Jacek Kolbuszewski (red.), *Problemy współczesnej tanatologii. Materiały VIII Krajowej Konferencji TANATOS 2004 zorganizowanej przez Wrocławskie Towarzystwo Naukowe w Szklarskiej Porębie w dniach 17-19 listopada 2004 r.* Wrocław: Wrocławskie Towarzystwo Naukowe, 293-302.

Rożałowska, Janina (2008). Święte znaki. Zjawisko śmierci a obiekty małej architektury sakralnej. W: Jacek Kolbuszewski (red.), *Problemy współczesnej tanatologii. Materiały XII Krajowej Konferencji TANATOS 2008 zorganizowanej przez Wrocławskie Towarzystwo Naukowe w Szklarskiej Porębie.* Wrocław: Wrocławskie Towarzystwo Naukowe, 389-395.

Shuy, Roger (2011). *Applied Linguistics in the Legal Arena.* W: Chris Candlin, Srikant Sarangi (red.), *Handbook of Applied Linguistics.* Berlin: Mouton de Gruyter, 83-102.

<https://doi.org/10.1515/9783110214222.83>

Słapek, Daniel (2013). Paradygmaty językoznawstwa dzisiaj. *Forum Filologiczne Ateneum* 1(1), 7-27.

Solan, Lawrence (1998). Linguistic Experts as Semantic Tour Guides. *Forensic Linguistics*, 87-106.

<https://doi.org/10.1558/sll.1998.5.2.87>

Solan, Lawrence M. (2013). Intuition versus Algorithm: The Case for Forensic Authorship Attribution. *Journal of Law and Policy* 21(2), 551-576.

Stark, Rodney, Doyle, Daniel, Rushing, Jesse Lynn (1983). Beyond Durkheim: Religion and Suicide. *Journal for the Scientific Study of Religion* 22(2), 120-131. <https://doi.org/10.2307/1385672>

Stomma, Ludwik (1986). *Antropologia kultury wsi polskiej XIX wieku.* Warszawa: Instytut Wydawniczy PAX.

Szczepaniec, Maria (2019). Dowód naukowy w postępowaniu karnym. *Zeszyty Prawnicze* 19(2), 187-197. <https://doi.org/10.21697/zp.2019.19.2.06>

Szczygieł, Krzysztof (red.) (1998). *W trosce o życie. Wybrane dokumenty Stolicy Apostolskiej.* Tarnów: Biblos.

Szymański, Jacek (2008). Samobójstwo. Refleksje teologiczno-moralne. *Ateneum Kapłańskie* 150(2), 265-274.

Ślipko, Tadeusz (2008). *Etyczny problem samobójstwa.* Kraków: Petrus.

Tabaszewska, Justyna (2013). "Wędrujące pojęcia": koncepcja Mieke Bal - przykład interczy transdyscyplinarności?. *Studia Europaea Gnesnensia* 8, 113-130.

Tomaszewska, Adriana (2005). Co nam zostało z dawnych demonów - o współczesnej recepcji samobójstwa. *Okolice. Kwartalnik etnologiczny* 3-4, 389-395.

Walczak, Monika (2016). Czy możliwa jest wiedza interdyscyplinarna?. Zagadnienia Naukoznawstwa 1(207), 113-126.

Wysoczański, Włodzimierz (2013). Językoznawstwo otwarte na przełomie XX i XXI wieku. Wybrane dziedziny. Rozprawy Komisji Językowej Wrocławskiego Towarzystwa Naukowego 40, 3-38.

Zaśko-Zielińska, Monika (2012). Tabu w listach pożegnalnych samobójców. W: Natalia Długosz, Zvonko Dimoski (red.), Tabu w oku szeroko otwartym. Poznań: Wydawnictwo Rys, 85-93.

Zaśko-Zielińska, Monika (2013). Listy pożegnalne. W poszukiwaniu lingwistycznych wyznaczników autentyczności tekstu. Wrocław: Wydawnictwo Quaestio.

Zaśko-Zielińska, Monika (2019). Pytania stawiane biegłemu. W: Monika Zaśko-Zielińska, Krzysztof Kredens (red.), Lingwistyka kryminalistyczna: teoria i praktyka. Wrocław: Uniwersytet Wrocławski, Wydawnictwo Quaestio, 17-19.

Zaśko-Zielińska, Monika, Kredens, Krzysztof (red.) (2019). Lingwistyka kryminalistyczna: teoria i praktyka. Wrocław: Uniwersytet Wrocławski, Wydawnictwo Quaestio.

Anna Bajerowska Modelowanie multidyscyplinarne problemów lingwistycznych – zarys koncepcji

Bajerowska, Anna (2018a). Języki specjalistyczne w świetle wybranych założeń emergentyzmu. Przyczynek do rozważań teoretycznych. Applied Linguistics Papers 25(4), 145-157.

<https://doi.org/10.32612/uw.25449354.2018.4.pp.145-157>

Bajerowska, Anna (2018b). Inkorporowanie modeli z dziedziny fizyki, matematyki i neurobiologii na grunt lingwistyki antropocentrycznej. Applied Linguistics Papers 25(1), 1-8.

<https://doi.org/10.32612/uw.25449354.2018.1.pp.1-8>

Bajerowska, Anna (2019). Sequenzierung sprachlicher Regeln. Einige Bemerkungen zu dem anthropozentrisch fundierten Spezifität-Konzept. Studia Niemcoznawcze. Studien zur Deutschkunde 63, 7-18.

Bajerowska, Anna (2020). Ein multidisziplinäres Modell der Textemrealisierung. Einige Bemerkungen zur Dichotomie in der anthropozentrischen Linguistik. Kwartalnik Neofilologiczny 67(1), 67-78.

Brandt, Line, Brandt, Per Aage (2005). Making Sense of a Blend: A Cognitive-semiotic Approach to Metaphor. Annual Review of Cognitive Linguistics 3, 216-249. <https://doi.org/10.1075/arcl.3.12bra>

Brandt, Line (2013). The Communicative Mind: A Linguistic Exploration of Conceptual Integration and Meaning Construction. Newcastle upon Tyne: Cambridge Scholars Publishing.

Bremer, Józef (2016). Wprowadzenie. W: Józef Bremer (red.), Przewodnik po kognitywistyce. Kraków: Wydawnictwo WAM, 7-36.

Bogusławska-Tafelska, Marta (2008). Cognitivism in Linguistics: Why Sciences are to Fall into one Interdisciplinary Paradigm. W: Stanisław Puppel, Marta Bogusławska-Tafelska (red.), New Pathways in Linguistics. Olsztyn: Instytut Neofilologii UWM, 47-60.

Cartwright, Nancy (1997). Dlaczego fizyka?. W: Roger Penrose, Makroświat, mikroświat i ludzki umysł. Tłum. Piotr Amsterdamski. Warszawa: Prószyński i S-ka, 159-165.

Duch, Włodzisław (2002). Geometryczny model umysłu. *Kognitywistyka i Media w Edukacji* 6, 199-230.

Fauconnier, Gilles, Turner, Mark (2002). *The Way We Think: Conceptual Blending and the Mind's Hidden Complexities*. New York: Basic Books.

Fauconnier, Gilles, Turner, Mark (2003). Conceptual Blending, Form and Meaning. *Sémiotique cognitive - Cognitive Semiotics* 19, 57-56. <https://doi.org/10.14428/rec.v19i19.48413>

Fauconnier, Gilles, Turner, Mark (2019). *Jak myślimy. Mieszaniny pojęciowe i ukryta złożoność umysłu*. Tłum. Izabela Michalska. Warszawa: Biblioteka Kwartalnika Kronos.

Grucza, Franciszek (2010). *Stratyfikacyjny model budowy i diakryzy języków ludzkich*. Warszawa: Euro-Edukacja.

Grucza, Sambor (2008). *Lingwistyka języków specjalistycznych*. Warszawa: Euro-Edukacja.

Hawking, Stephen (1997). Zastrzeżenia bezwstydnej redukcjonisty. W: Roger Penrose, Makroświat, mikroświat i ludzki umysł. Tłum. Piotr Amsterdamski. Warszawa: Prószyński i S-ka, 166-169.

Koch, Christof (2008). *Neurobiologia na tropie świadomości*. Tłum. Grzegorz Hess. Warszawa: Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego. <https://doi.org/10.31338/uw.9788323527107>

Krejtz, Krzysztof (2009). Model Ja w świetle dynamicznej psychologii społecznej. W: Andrzej Nowak, Wojciech Borkowski, Katarzyna Winkowska-Nowak (red.), *Układy złożone w naukach społecznych*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe Scholar, 17-40.

Oakley, Todd, Coulson, Seana (2008). Connecting the Dots: Mental Spaces and Metaphoric Language in Discourse. W: Todd Oakley, Anders Hougard (red.), *Mental Spaces in Discourse and Interaction*. Amsterdam: John Benjamins, 27-50. <https://doi.org/10.1075/pbns.170.02cou>

Poczobut, Robert (2012). Relacje psychofizyczne. W: Marcin Miłkowski, Robert Poczobut (red.), *Przewodnik po filozofii umysłu*. Kraków: Wydawnictwo WAM, 85-124.

Saussure, Ferdinand de (2002). *Kurs językoznawstwa ogólnego*. Tłum. Krystyna Kasprzyk. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.

Searle, John (1999). *Umysł na nowo odkryty*. Tłum. Tadeusz Baszniak. Warszawa: Państwowy Instytut Wydawniczy.

Marta Kaliska   Język obcy – kultura (nie)obca: modele nauczania kultury w glottodydaktyce

Balboni, Paolo (2006). *Intercultural Communicative Competence: A Model*. Perugia: Guerra Edizioni.

Balboni, Paolo (2008). Una scienza dell'educazione linguistica basata sulla teoria dei modelli. W: Anthony Mollica, Roberto Dolci, Mauro Pichiassi (red.), *Linguistica e Glottodidattica. Studi in onore di Katerin Katerinov*. Perugia: Guerra Edizioni, 17-39.

Balboni, Paolo (2012). *Le sfide di Babele. Insegnare le lingue nelle società complesse*. Torino: UTET Università.

- Balboni, Paolo (2014). *Didattica dell'italiano come lingua seconda e straniera*. Torino: Loescher Editore.
- Blum-Kulka, Shoshana, Kasper, Gabriele, House, Juliane (red.) (1989). *Cross-cultural Pragmatics: Requests and Apologies*. Norwood, NJ: Ablex Publishing Corporation.
- Byram, Micheal (1989). *Cultural Studies in Foreign Language Education*. Clevedon: Multilingual Matters.
- Byram, Michael (1997). *Teaching and Assessing Intercultural Communicative Competence*. Clevedon: Multilingual Matters.
- Byram, Michael (2011). Intercultural Citizenship from an International Perspective. *Journal of the NUS Teaching Academy* 1(1), 10-20.
- Byram, Michal, Gribkova, Bella, Starkey, Hugh (2002). *Developing the Intercultural Dimension in Language Teaching: A Practical Introduction for Teachers*. Strasbourg: Council of Europe.
- Chan, Wai Meng, Bhatt, Sunil Kumar, Nagami, Masanori, Walker, Izumi (2015). *Culture and Foreign Language Education: Insights from Research and Implications for the Practice*. Boston-Berlin: De Gruyter Mouton. <https://doi.org/10.1515/9781501503023>
- Ciliberti, Anna (1994). *Manuale di glottodidattica. Per una cultura dell'insegnamento linguistico*. Firenze: La Nuova Italia.
- Crystal, David (2000). *Language Death*. Cambridge: Cambridge University Press. <https://doi.org/10.1017/CBO9781139106856>
- Fabietti, Ugo, Matera, Vincenzo (2000). *Dal tribale al globale*. Milano: Bruno Mondadori.
- Fairclough, Norman (2003). *Analysing Discourse: Textual Analysis for Social Research*. London: Routledge. <https://doi.org/10.4324/9780203697078>
- Filipiak, Marian (2000). *Socjologia kultury*. Lublin: Wydawnictwo UMCS.
- Grucza, Franciszek (1978). *Teoria komunikacji językowej a glottodydaktyka*. Warszawa: Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego.
- Hall, Edward T. (1976). *Beyond Culture*. New York: Anchor Books.
- Hall, Joan K. (2002). *Teaching and Researching Language and Culture*. London: Pearson Education.
- Halliday, Micheal A.K. (1978). *Language as a Social Semiotic*. London: Arnold.
- Hannerz, Ulf (1996). *Transnational Connections: Culture, People, Places*. London-New York: Routledge.
- Hofstede, Geert (1991). *Cultures and Organizations: Software of the Mind*. Maidenhead: McGraw-Hill.
- Janowska, Iwona (2011). *Podjęcie zadaniowe do nauczania i uczenia się języków obcych*. Kraków: Universitas.
- Kaliska, Marta (2018). *Model uczenia języków obcych w szkole wyższej na przykładzie języka włoskiego. Założenia teoretyczne, metodologia nauczania i zintegrowany rozwój kompetencji*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe IKSİ.

- Kim, Young Yun (2001). *Becoming Intercultural: An Integrative Theory of Communication and Cross-cultural Adaptation*. London-New Delhi: Sage Publications.
- Komorowska, Hanna (1982). *Metody badań empirycznych w glottodydaktyce*. Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe.
- Kramersch, Claire (1998). *Language and Culture*. Oxford: Oxford University Press.
- Kramersch, Claire (2011). *Language and Culture*. W: James Simpson (red.), *The Routledge Handbook of Applied Linguistics*. London-New York: Routledge, 305-317.
- Kramersch, Claire (2012). *Culture in Foreign Language Teaching*. *Iranian Journal of Language Teaching Research* 1(1), 57-78.
- Kumaravadivelu, B. (2006). *Understanding Language Teaching: From Method to Postmethod*. Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum Associates. <https://doi.org/10.4324/9781410615725>
- Kumaravadivelu, B. (2008). *Cultural Globalization and Language Education*. New Haven: Yale University Press.
- Lakoff, George (1990). *The Invariance Hypothesis*. *Cognitive Linguistics* 1(1), 39-74. <https://doi.org/10.1515/cogl.1990.1.1.39>
- Lewicka, Grażyna (2007). *Glottodydaktyczne aspekty akwizycji języka drugiego a konstruktywistyczna teoria uczenia się*. Wrocław: Oficyna Wydawnicza ATUT.
- Maciejewska-Stępień, Ewa (2011). *Developing Intercultural Communicative Competence in Language Education*. W: Hanna Komorowska (red.), *Issues in Promoting Multilingualism: Teaching - Learning - Assessment*. Warszawa: Foundation for the Development of the Education System, 79-104.
- McLuhan, Marshall (1964). *Understanding Media: The Extension of Man*. New York: The New American Library.
- Nieto, Sonia (1999). *The Light in Their Eyes: Creating Multicultural Learning Communities (Multicultural Education Series)*. New York: Teachers College Press.
- Oatey-Spencer, Helen (2012). *What is Culture? A Compilation of Quotes*. Coventry: University of Warwick. Dostęp: <http://www2.warwick.ac.uk/fac/soc/al/globalpad/openhouse/interculturalskills/> (20.07.2021).
- Pavlenko, Aneta, Lantolf, James (2000). *Second Language Learning as Participation and (Re)Construction of Selves*. W: James Lantolf (red.), *Sociocultural Theory and Second Language Learning*. Oxford: Oxford University Press, 155-178.
- Pfeiffer, Waldemar (2001). *Nauczanie języków obcych. Od praktyki do praktyki*. Poznań: Wagros.
- Pulverness, Alan (1995). *Cultural Studies, British Studies and EFL*. *Modern English Teacher* 4(2), 7-11.
- Rada Europy (2003). *Europejski System Kształcenia Językowego: uczenie się, nauczanie, ocenianie*. Warszawa: Wydawnictwo CODN.
- Rathje, Stefanie (2009). *The Definition of Culture: An Application Oriented Overhaul*. *Interculture Journal* 8, 35-58.
- Risager, Karen (2007). *Language and Culture Pedagogy*. Clevedon: Multilingual Matters. <https://doi.org/10.21832/9781853599613>

Risager, Karen (2018). Representation of the World in Foreign Language Textbooks. Clevedon: Multilingual Matters. Dostęp: <https://books.google.pl/books?id=KMJ2DwAAQBAJ&printsec=frontcover&hl=pl#v=onepage&q&f=false> (20.07.2021).

Roberts, Celia, Byram, Michael, Barro, Ano, Jordan, Shirley, Street, Brian (2001). Language Learners as Ethnographers. Clevedon: Multilingual Matters.

Spinelli, Barbara (2006). Il Quadro e lo sviluppo di una prospettiva interculturale. W: Marco Mezzadri (red.), Integrazione linguistica in Europa. Il Quadro comune di riferimento per le lingue. Torino: UTET Università, 166-195.

Szerszeń, Paweł (2010). Glottodydaktyka a hiperteksty internetowe. Warszawa: Euro-Edukacja.

Weninger, Csilla, Kiss, Tamás (2014). Analyzing Culture in Foreign/Second Language Textbooks: Methodological and Conceptual Issues. W: Xiaolan Curdt-Christiansen, Csilla Weninger (red.), Language, Ideology and Education: The Politics of Textbooks in Language Education. London-New York: Routledge, 64-80. <https://doi.org/10.4324/9781315814223-11>

Widdowson, Henry G. (2007). Discourse Analysis. Oxford: Oxford University Press.

Wierzbicka, Anna (2006). Emotions Across Languages and Cultures: Diversity and Universals. Cambridge: Cambridge University Press.

Wilczyńska, Weronika, Michońska-Stadnik, Anna (2010). Metodologia badań w glottodydaktyce. Wprowadzenie. Kraków: Avalon.